

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ**

**A. ΓΝΩΣΤΟ
ΚΕΙΜΕΝΟ**

Πλάτωνος Πρωταγόρας (320d-321c)

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεὶ καὶ Ἐπιμηθεὶ κοσμήσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεὶα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, «Νείμαντος δέ μου», ἔφη, «ἐπίσκεψαι» καὶ οὕτω πείσας νέμει. νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσήπτεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὤπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδούς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύνάμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἠϋξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀἴστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννύς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνάς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὅπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. τούντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ρίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων. ἄτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι χρήσαιτο. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομὴν, καὶ ὄρα τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το ακόλουθο απόσπασμα «Νείμαντος δέ μου... τῷ γένει πορίζων». **Μονάδες 10**
2. Ο Πρωταγόρας ξεκινώντας τη μυθολογική του αφήγηση αναφέρεται στην ύπαρξη θεῶν («Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν») και στη δημιουργία- εξ αυτών- («τυποῦσιν αὐτὰ θεοί»). Με δεδομένο ὅτι οἱ σοφιστές εἶναι υπέρμαχοι του

θηρσκευτικού αγνωστικισμού δικαιολογείται η παρουσία τέτοιων αναφορών στον μύθο του Πρωταγόρα;

Μονάδες 8

3. Ποιες αδυναμίες και ποιες αρετές παρουσιάζει η συγκεκριμένη μυθολογική αφήγηση ως φιλοσοφική μέθοδος;

Μονάδες 8

4. α. Χαρακτηρισμός του Επιμηθέα

Μονάδες 7

4. β. Ποιες ενέργειες του Επιμηθέα αναδεικνύουν ότι η σοφιστική φιλοσοφία είχε ιδιαίτερα προοδευτικό χαρακτήρα;

Μονάδες 7

5. Ποιο είναι το θέμα του συγκεκριμένου Πλατωνικού διαλόγου και ποια η αρχική θέση του Σωκράτη;

Μονάδες 10

6. Με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες; αφή, ταχύτητα, λαθραίος, περιουσία, υπόνομος, αιματολογικός, φάσκω, μέλημα, ανεπίδοτος, σχήμα

Μονάδες 10

B. ΑΓΝΩΣΤΟ

Δίων Χρυσόστομος, Λόγος VIII: Διογένης ἡ περὶ ἀρετῆς, 28.

Περὶ δὲ τοῦ Πέλοπος ἔλεγον ὅτι καὶ τὸν ὦμον ἐλεφάντινον ἔχοι, ὥσπερ τι ὄφελος ἀνθρώπου χρυσοῦν χεῖρα ἢ ἐλεφαντίνην ἔχοντος ἢ ὀφθαλμοὺς ἀδάμαντος ἢ σμαράγδου· τὴν δὲ ψυχὴν οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοῦ ὅποιαν τινὰ εἶχεν. τὸν δὲ Ἡρακλέα πονοῦντα μὲν καὶ ἀγωνιζόμενον ἠλέουν, καὶ ἔφασαν αὐτὸν ἀνθρώπων ἀθλιώτατον· καὶ διὰ τοῦτο ἄθλους ἐκάλουν τοὺς πόνους αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα, ὡς τὸν ἐπίπονον βίον ἄθλιον ὄντα· ἀποθανόντα δὲ πάντων μάλιστα τιμῶσι καὶ θεὸν νομίζουσι καὶ φασιν Ἥβη συνοικεῖν, καὶ τούτῳ πάντες εὗχονται, ὅπως αὐτοὶ μὴ ἔσονται ἄθλιοι, τῷ πλεῖστα ἀθλήσαντι.

1. Να μεταφράσετε το κείμενο.

Μονάδες 20

2.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου :

ὦμον: γενική πληθυντικού

τινὰ: αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

πονοῦντα: δοτική ενικού στο ίδιο γένος

πάντων: δοτική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

τούτῳ: κλητική ενικού στο θηλυκό γένος

Μονάδες 5

2.β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου :

ἔλεγον: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' στη φωνή που βρίσκεται.

ἀγωνιζόμενον: το τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής του παθητικού αορίστου.

ἐκάλουν: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα της μέσης φωνής.

νομίζουσι: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής αορίστου της ίδιας φωνής.

ἔσονται: το τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου.

Μονάδες 5

3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις του κειμένου:
περί Πέλοπος, διά τούτο, ἄθλους, ὄντα, συνοικεῖν.

Μονάδες 5

3.β. Να αναγνωριστούν οι υπογραμμισμένες προτάσεις ως προς το είδος (Μονάδες 3)
και ως προς τη συντακτική τους θέση (Μονάδες 2)

Μονάδες 5

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ